

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

Deres ref
2016/2321

Vår ref
16/3397-

Dato
08.02.2017

Høring - Forslag til lov om opptak og bruk av informasjon om skjermingsverdige objekter, militære anlegg og områder, og bunnforhold

Klima- og miljødepartementet viser til høring av forslag til *lov om opptak og bruk av informasjon om skjermingsverdige objekter, militære anlegg og områder, og bunnforhold*, oversendt fra Forsvarsdepartementet i brev av 13. desember 2016. Klima- og miljødepartementet viser videre til kontakt gjennom møter om utvikling av dette regelverket. Departementet viser også til høringsuttalelse fra Miljødirektoratet.

Miljøforvaltningen skal være kunnskapsbasert. Dette er nedfelt i grunnloven og flere særlover. I grunnloven § 112 står det at "*Borgarane har rett til kunnskap om korleis det står til med naturmiljøet, og om verknadene av planlagde og iverksette inngrep i naturen, slik at dei kan tryggje den retten dei har etter førre leddet*". Det offentlige ansvar for å ha og tilgjengeliggjøre miljøinformasjon er nedfelt i miljøinformasjonslovens § 8. Miljøinformasjonsloven har til formål "å sikre allmennheten tilgang til miljøinformasjon", herunder faktiske opplysninger og vurderinger om miljøet, slik som informasjon om havbunnen. Vi viser også til naturmangfoldlovens bestemmelse i § 8 om kunnskapsgrunnlaget hvor det heter at "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger." Klima- og miljødepartementet har det overordnede ansvaret for innhenting og forvaltning av miljødata i Norge. For at denne

kunnskapen skal brukes, er det viktig at informasjonen er offentlig tilgjengelig i databaser og kart.

Betydning for Klima- og miljødepartementets arbeid med et økologisk grunnkart for Norge
Vi viser til Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*, og Stortingets vedtak nr. 678 23. mai 2016 ved behandlingen av meldingen. I anmodningsvedtaket ber Stortinget regjeringen styrke arbeidet med et økologisk grunnkart for Norge med naturtyper, arter og landskapstyper.

I arbeidet med det økologiske grunnkartet vil Klima- og miljødepartementet prioritere å etablere et overordnet system for kartlegging av forvaltningsrelevant natur basert på inndelings- og beskrivingsystemet Natur i Norge (NiN). Videre skal det utvikles metode for verdsetting av den kartlagte naturen. Naturtyper som enten er truet, viktige for mange arter, dekker sentrale økosystemfunksjoner eller er spesielt dårlig kartlagt, vil bli prioriterte i kartleggingen. Særlig vil en prioritere område der kartlegging gir stor samfunnsnytte, herunder område med stor aktivitet og stort utbyggingspress, både på land og i sjø. Det vil også bli bygd opp digital infrastruktur for innsamling og formidling av relevant informasjon fra ulike sektorer, samt en felles dataportal for kartleggingsdata fra alle sektorer.

I 2017 vil mesteparten av naturkartleggingen med bruk av NiN foregå på landområdene. Fra og med 2018 planlegges det imidlertid med et betydelig omfang av NiN-kartlegging i marine områder. Tilgang til høyoppløselige dybde data er av stor betydning for arbeidet med å registrere forekomst og utbredelse av marine naturtyper og arter, og for arbeidet med å registrere skipsfunn og andre kulturminner under vann. Uten tilgang på slike data vil det, bli vanskelig å følge opp Stortingets vedtak om det økologiske grunnkartet på en tilfredsstillende måte i marine områder. Vi viser også til Miljødirektoratets høringsuttalelse i saken, der de utdype behovet for tilgang til dybde data.

Samfunnsøkonomiske vurderinger av havbunnskartlegging i kystsonen har vist til at slik kartlegging har betydelige nyttevirksomheter for samfunnet. Dette vil fordre at best mulig informasjon er tilgjengelig for brukerne.

Nærmere om informasjon om bunnforhold

Dybde data og informasjon om landskap og naturtyper på havbunnen er svært viktig i arbeidet med det økologiske grunnkartet, og inngår i kunnskap som omfattes av bestemmelsene i miljøinformasjonsloven og naturmangfoldloven.

Data og informasjon om havbunn både grunnere og dypere enn 30 meters dybde er av stor betydning for å gi tilstrekkelig miljøinformasjon om miljøforhold og den økologiske tilstanden i havet. Det er derfor positivt at informasjon om bunnforhold for områder grunnere enn 30 meter etter forslaget kan gjengis i full oppløsning. I arbeidet med kartlegging av marin natur og forvaltning av marine arealer er det imidlertid også behov for best mulig informasjon og kunnskap også om bunnforholdene i sjøområder dypere enn 30 meter. Forholdet til bruk av informasjon og kunnskap fra havbunnskartlegging i MAREANO-programmet og annen marin kartlegging er særlig relevant i denne sammenheng. Vi viser også til Meld. St. 14 (2015 –

2016) *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold* og oppfølging av denne, der det framgår at regjeringen vil styrke innsatsen for å beskytte truede naturtyper i hav og sjø, herunder kaldtvannskoraller.

Miljøinstituttene er viktige kunnskapsleverandører for miljøforvaltningen, både når det gjelder kartlegging, miljøovervåking og forskning. Vi vil i likhet med Miljødirektoratet uttrykke bekymring for at det foreslåtte regimet ser ut til å ramme den private instituttsektoren spesielt til fordel for noen få statlige forskningsinstitusjoner. Dette gjelder både innen forskning som omhandler detaljerte bunndata og innen leveranser av kartlegging og overvåking av bunnrelatert informasjon. Vi mener at forslaget kan bidra til at tilgangen til, og kvalitetssikringen av kystkartleggingsdata, svekkes. Dette er svært uheldig for miljøforvaltningen, både ved utøvingen av rollen som forurensningsmyndighet og som koordinerende myndighet for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold.

Klima- og miljødepartementet vil ellers bemerke at kulturminneforvaltningen har behov for dybde data i forbindelse med forvaltningen av skipsfunn og andre kulturminner under vann. Kulturminner og kulturmiljøer omfattes også av miljøinformasjonsloven, og kulturminnelovens bestemmelser om undersøkelsesplikt medfører behov for informasjon om bunnforhold. KLD ber om at også Riksantikvaren involveres i arbeidet med å utarbeide forskrift og forvaltningsregime.

Klima- og miljødepartementet ser det som positivt at det skal gjennomføres en evaluering av forvaltningsregimet senest to år etter ikrafttredelse, bl.a. for å vurdere hvordan det imøtekommer behovene sivile aktører har for informasjon om bunnforhold.

Geografisk informasjon for landområder

Det foreslås i høringsnotatet at det skal være forbudt å gjøre opptak av eller på annen måte bruke informasjon om skjermingsverdige objekter eller militære anlegg og områder. I opptak ligger det at informasjonen blir samlet inn og lagret på et medium.

Klima- og miljødepartementet viser til arbeidet med et økologisk grunnkart og til arbeidet med en nasjonal digital høydemodell, som bidrar med viktige data til dette arbeidet – både for landområder og for gruntvannsområder ned til 5 meters dyp. I arbeidet med å lage et økologisk grunnkart for Norge, er det behov for tilgang til slike høydedata. Dataene fra nasjonal digital høydemodell brukes til kartlegging av naturmangfold og kulturminner, samt i arbeidet med klimatilpasning. Tilgang til kvalitetssikret stedfestet økologisk informasjon er viktig i arbeidet med å identifisere viktige og sårbare naturtyper, og skal bidra til kunnskapsbasert bærekraftig forvaltning og næringsutvikling. Derfor bør slik kunnskap i størst mulig grad gjøres tilgjengelig.

Klima- og miljødepartementet er usikker på i hvilken grad det foreliggende forslaget vil ramme arbeidet med nasjonal digital høydemodell, samt mottak, bruk og offentliggjøring av satellittdata. KLD vil understreke at det er svært viktig at forbudets innhold løpende kan justeres i henhold til teknologisk utvikling, gjeldende sikkerhetsbehov og eventuelle administrative behov, og at eventuelle endringer blir gjort i dialog med berørte departementer.

Konklusjon

Det har stor betydning for miljøforvaltningen og samfunnet for øvrig at miljøinformasjon og kunnskap i størst mulig grad er tilgjengelig. Klima- og miljødepartementet ber om at utformingen av regelverket og det tilhørende forvaltningsregimet for beskyttelse av informasjon om bunnforhold, samt skjerming av geografisk informasjon på land, i størst mulig grad tar hensyn til dette.

Med hilsen

Per W. Schive (e.f.)
avdelingsdirektør

Geir Klaveness
fagdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.